

Marko Simčič

BARJANSKA VILA

Copyright (C) by Marko Simčič

**Kdo ve, kaj vse okoli nas lebdi,
ko slepo hodimo po rosnih travah?
Morda nekoč odpremo te dveri
razuma, zapahnjene v naši glavi...**

KAZALO:

**OBRED
NAPOJ PREROKBE
PREROKBA
NA POTI
PREGLAVICA
PETKA MOKOŠ
KRIŽPOTJE
KO JO UGLEDA
OB PRAVEM ČASU
SKUPAJ
KO BOSTA ENO
MÔRA
TUDI ONA (MORA Z NJIM)
SEŽIG
HOSTNIK, GOZDNI MOŽ
KRESNA NOČ**

Opomba pred začetkom:

Za vrača so večkrat uporabljene besede, ki v raznih (staro)slovanskih jezikih pomenijo pravzaprav isto, namreč čarovnik ali vrač: šentun, vedun, čarodej, veščij, bajalnik, božec, šaman, vorožec. (Vir: Slovanska mitologija in verovanje, Damjan Ovsec, založba Domus, 1991)

OBRED

Pod hrastom svetim sredi gaja sivolasi svečenik vari si svoj napoj.
Obred pripravlja, vestno, da izkaže zopet se bogov pravica.
Nocoj med lovci in pastirji bo ponovno en izbran -
nekje na južni strani popóldanskega sonca že čaka nanj devica.

Ob današnji polni luni bogovi naznanili bodo svoj izbor.
Svečenik v omami sveti bo prejel njih sporočila,
ko bog vrhovni v jasnem nebu za ognjeno strelo sproži grom močan.
Njim v pomoč in v dobro vseh iz Deklice nastati mora nova dobra Vila.

Zato pred sivim možem z dolgo brado v travi sedem mladih mož sedi.
Rdeči v lica, polni hrepenenj, brez diha čakajo na izid.
Nedaleč stran kamniti je oltar, ob njem rejeni oven,
saj svetim brez daru zahvale se noč ne sme prevesiti v svit.

Takoj po polnoči ognjeni blisk ožári jaso in sledi mu glasen pok.
Svečenik na mah izpije svoj napoj in, čakajoč na odločitev,
ponavlja njih imena spoštovana: Taran, Othin, Sibog, Tribaz, Morana, Živa...
Gromovnika ne kliče-preveč strašan je, da z imenom bi ga omenjala molitev.

Iznenada mlad, močan in zal, Slavin v deliriju mu bil je prepoznani,
Pastir je hraber, vešč orožja, ki postal je svečenikov čarni sen.
On tisti bo, ki ljubil se bo z Njo, devico! - Tako bogovi!
Spoznal ljubezen bo... in slad... in gren...

Slavin vznesen ihti, a svečenik miri kipečo, mlado kri.
Še mnogo bo ovir doklèr ne zgrabi svoje sreče in jo nevešč, morda, zdrobi,
saj Črni bog povsod opreza, kje so Vrhovnega sledi -
če bi uspel prekiniti urok, postal bi sam vladar-Njega pa za vedno pogubi.

Obred, se vé, še zdaleč ni končan.
Zakurijo mogočni ogenj, zakaj Slavin očiščen mora biti fantovskih pregreh.
S pepelom v dimu bo posut in s čisto vodo umit bo na oltarju, ko pred tisočeriimi očmi
bo ovna žrtvoval. S krvjo njegovo bo odganjal húdo proč na pravkar usojenih poteh.

Zabode v hipu ovna sam v srce in mu odseka glavo-
nato pa spretno obriše okrvavljeni meč.
Pristavi votlo bučko in vanjo žrtvino ujame kri.
Potem pripravljen je na očiščènje v soju ognja in čebeljih sveč.

Šamàn posipa ga s pepelom vročim, a on, kot da ni nič.
Ne čuti bolečine, omamljen, kot nekje v drugem svetu, le spokojno čaka.
Ko se v molitvi žerjavica shladi in prah pepela izmijejo iz njega,
umirjen vstane. Zdaj je napočil čas za slavo novega junaka.

Iz jelenovih rogov piščali zvok nenadoma preplaval je tišino.
Čarobno draž trenutka v transu množica zazna ljudi.
Črni oven je pečen in dan bo v dar in prošnjo, da zlega
časa bi še dolgo ne bilo. Ob njem merjascev pet pečenih še leži.

Obred se že preveša h koncu. Ostane le še požrtija, Slavinu še prerokovanje.
Zato prašičem divjim pogani trgajo meso, se bašejo in gojtajo požrešno.
Med plesom divjim goli si zalivajo medeno žganje v grla.
Treznost pač pobožna ni, umirjeno je zgolj pregrešno.

Čez nekaj ur, ko se zdani, Slavin bo šel na pot.
Šaman zato še prej mu oznaní prihodnje dni.
Bogovi so nocoj mu dali moč vseh očes, ki vanj so zrla.
Svaril izbranemu v pomoč za pot dovolj nikoli ni.

NAPOJ PREROKBE

Vedun strupeno čemeriko v kamniti čaši tre.
Sedem praprotnih semen doda in cvetek rožmarina,
še krempelj sove, risov brk in trtno uš.
Rdeče pokadi se, ko zmési se pridruži polžja slina.

Po smoli zasmrdi, potem prevlada oljke duh,
ko olje nje plodov v Slavinove natre lase.
V napoj nato doda še kožo gadov izpod gorskih ruš-
zdaj je nared, da ga maziljeni poje.

Ne zaužije še grižljaja dva, ko že v krčih trza
s steklenimi očmi in poln bele sline zla.
Tedaj besed neznanih plaz se usuje iz Slavina.
Besed pomen skrivnostnih le *vedun* koj prepozna.

PREROKBA

Tako, kot *vraču* prepoznan pomen je blodnih bil besed,
se naj zgodi: v nekaj kratkih dneh Slavin bo celo leto izživel. Od *vrača*
v pomoč dobil bo amulet, saj Črni bog na pot mu pošlje kup ovir.
A le pozor: saj misel na urok nestrpna od izpolnitve ga lahko odvrča!

Le enkrat mladcu bo priskočil na pomoč sam bog Vrhovni,
da ga opomni. Potem se mora znajti sam!
Zakaj, če sam ne našel svoje sreče bi, pastir,
ne bil je vreden bi - izbran bi bil zaman.

Vrač s palico v pesek le nariše hišo, ki Slavin jo mora najti
in jezero ob njej, pa še cvetočo divjo lečo.
In črni čoln drevak, ki vnesel bo nemir
Slavinu pred dokončno srečo.

Zakaj pastir bi neustrašni lahko veselje našel dvakrat-
tako prerokba! A zato bo hraber moral biti sam.
Le amulet in krvna bučka pri tem mu bosta v pomoč,
saj hudobije Črnega boga ga bodo spremljale vsak dan.

Napoved tega, kar še bo, naj le v bran pred hudim služi,
čeprav Usoda in *vedún* poznata pot in možne stranpoti.
Slavina vodi naj srce, pogum, ne le mladostniški nemir,
pa bo prišel do svoje sreče. Zato kaj več mu *vrač*, sevè, ne razloži.

NA POTI

Na tisoče in več korakov je za njim,
ko prvič se utrujeno ustavi.
Prej sneg, pa pesek, gozd - brez vode tava,
dokler končno ne ozre se po močvirni travi.

Popotno palico odloži, se uleže,
spet v srcu čuti klic neznan.
Nemir ga draži, a uspava
ga že predolg, naporen dan.

Najprej Slavin napije se vodé -
umazana je, grenka, kalna,
a on hlasta, ko da je prava
gorska, bistra, snežna, skalna.

Ko napoji telo, zazna spet žejo,
húdo, hujšo od one prej:
grižnjo dvoma, če prav on med vsemi,
bil izbran je pravi, da gre k njej.

Četudi vedel bil bi prej, kaj vse ga čaka,
bi bil odšel na pot. Zakaj urok je tam in tam bo večno stal.
Kdor ne poskrbi, da se izpolni, bo zmeden begal med svetovi -
izubljen. On pa vendar je postavlo sveto vedno spoštoval.

Mrači se že, a od nikoder
skrivnega namiga, kaj naj stori.
Tiho je, kot med grobovi.
Ni vetra. Le molitev tiha. Naj gre naprej ali zaspi?

Tedaj, takoj ko noč spodrine mrak
in v blagem soju luna zagori,
ko da naenkrat se zbude vsi strahovi,
izza hrastovih dreves predirni smeh dekliški vzvalovi.

Plaz meglic pritlehnih zmoti piš mladenk poskok.
Željno vanj strme, ga okušajo z dotiki rok, igrivke.
Za njimi konjske žime, pa vlažne nozdrvi, rezget,
kopita v skok visok! Naj že ga uročijo, zapeljivke!

Za takšno znamenje takoj bogove hvali mladec neizkušen,
(Toliko še nikdar videl ni lepota!), ko premeri vsa dekleta.
Tako pijan je od strasti, zanosen! Hvala, o Bogovi!
Katera, dražna, bo njegova, le s praprotjo odeta?

Tedaj pa iznenada počí glasen pok.
Čas obstoji, ko se vsa zemlja strese.
Pastir nenadoma se spet zave. Zamre takoj deklet šepet,
saj s konji se na vse strani izgube. Od kod je toliko te glasne jeze?

Iz jasnega neba zatem zleti ognjena strela,
za njo pa grom bahav še enkrat potrdi nje pot.
Slavin ne dvomi več: Grmovnik, bog vrhovni,
mu tako sporoča, da bil je žrtev nagajivih Zmot.

Zdaj spomni se besed *veščija*,
ki so ga pospremile na pot.
V preveč goreči želji po usojeni Devici,
bi skoraj bil premešal tok usod!

Odločno stisne amulet in bučko z ovnovo krvjo.
Začuti Moč ponovno in Pogum.
Nekje na nebu rep bogato sveti rdeči repatici.
Zdaj ve za smer. Bo zmoglo še Srce, Razum?

PREGLAVICA

Slavin začuti roko hladno v svoji dlani in se prebudi.
Celo noč sledil je repaticam, potem pa v svitu utrujeno zaspal.
Zdaj sonce opoldansko ga ščemi v oči.
Urno vstane. Kdo ga budi, bi rad dognal.

Telo zagleda, ljubko, črnega dekleta, a od dne pred tem
nič več ni zaupljiv. Bolj, ko dèkle vanj strmi z navihanimi očmi
in bolj, ko ustne polne ga vabijo v sladàk poljub,
previdneje pastir se oprijema amuleta. Tedaj oživi

pred njim prav nenavadna slika:
nikjer ni ne obraza, ne ušes, ne las,
le vitko vabi ga telo v medeni svet pregrehe.
Slavin sedaj Brezglavko prepozna. O njej se širi glas,

da zapeljivka je nepremagljiva,
da hudega popotniku ne bí storila,
saj bi le zaupanje si rada pridobila. Potem pa le
na napačno ga pot usmeri in šele s tem se bi zadovoljila.

Zato Slavin izogne se previdno strastnemu objemu.
Tako j domisli se, da pač ne gre drugače,
kot da izgubljenca hlina in vpraša jo za pot-
tako ji prècej nudi, kar ona nàjbolj hoče. A te zvijače

pomanjkljivost je bil prav on, Slavin!
Zakaj telo njegovo mlado, čvrsto in lep obraz, je tokrat mamil njo
še mnogo bolj kot zadoščenje v novi Zgubi.
Tako prelepih mladcev v tem močvirju pač že dolgo ni bilo.

Zato močneje vklešči Črna ga med svoja bedra.
In ko Slavinu zdrsne iz roke čarni amulet
zagleda spet obraz njen, ustne polne, ki s poljubi
dražijo ga nežno, spet in spet.

Nekako se Slavin skrivaj dokoplje krvne bučke
in spretno jo odpre. Kaplja ovnove krvi preskoči nanj.
Tako j se Lepa skremži, saj v njem zagleda kopitljača
s kratko brado. Nič ni več podoben mladcu iz njenih sanj!

Urno v gnusu ga spusti in skoči z njega.
Usta polna so, se zdi ji, ovčjih dlak.
Menda spregledala je, neprevidna,
že na začetku kak očiten znak!

Spet-mladcu brž pokaže z roko, kam naj odide,
da čimprej gre, kamor si želi.
Le naj se goljufivi fant, čeprav postaven,
v močvirju širnem za vsèlej izgubi!

PETKA MOKOŠ

Slavin seveda se napotil je po drugi poti,
kot svetovala mu je črna lepotica.
Poznal je namreč sloves te lažnive zapeljivke.
Pa tudi: zaupati vendàr ni moč ljudem brez lica!

Dolgo brodil je po vgrezajoči zemlji,
dókler ni prispel do zapuščene lovske preže.
Urno spleza nanjo, saj počitek bi mu dobro del.
Nekaj malega pojé, potem zaspi takoj, ko se uleže.

Iz sna ga kmalu prebudé otroški kriki in prelepo žensko petje.
Pod njim v potoku umiva kože dolgolasa lepotica.
Nedaleč stran prerivata se sitno dva otroka, a Ona nič!
Le v kakšno preizkušnjo bi ga zmamíla rada ta perica?

Mladenič sklene, da skrit bo ostal na svojem mestu-
dovolj je imel v tem kratkem času presenečenj.
Da čas hitreje teče, črne lise šteje na rumenem hrbtu ptice,
ki pod lovsko prežo kroži. Koliko še manjka, da bo srečen?

Tedaj močvirska ptica prileti na mokro travo,
kjer otroka neposlušna še gonita prepír.
Razprtih kril se v hipu ptica spremeni v dekle.
Otroka onemita, Perica se ozre. Zakaj nenadoma tak mir?

Slavin se spomni, da je petek, ko Perica bi ne smela prati!
In kot Mati, neposlušna, v prepíru tudi bi lahko narazen
spravila otroka, če bí le znala. Očitno zanju vedno zmanjka časa!
Petka Mokoš s ptičjo glavo je zato prišla izterjat kazen!

Spretno ulovi otroka in izgine v hipu v gosti trs,
Perico njej podobnim v opomin pa v črno šôto spremeni.
Slavin, kot vsi, pozna ta urok in ve, kako se mu uide:
samo, če vrne ji oba otroka še danes do noči.

Zato ne obotavlja se, takoj za Ptičjo deklo steče,
da nekje v močvirju najde skriti grad,
kjer Mokoš Petka zanemarjene otroke nežno vzgaja.

A kmalu v diru že zavonja znani smolnat smrad.

Takoj posumi, da je vendar tu nekje še Črni bog.
Previden bo, odloči se pastir, a se ne ustraši, le zrahljã
v krvni bučki ÷ep, da vès čas med njegovim dirom
žrtvenega ovna kri neopazno iz nje kapljã.

Sledeã pozorno pohojenim stebloh
si z meãem pot utira, kjer trs je previsoko zrased.
In prav tedaj, ko zmanjka mu sledi v travi,
ugleda grad, obdan z vrtovi, ves obrased.

Takoj oblaki temni gostó prekrijejo jasnino,
svetloh ni več, obeta se prav burna noã!
V neurju se bo grad, kot vsèlej, vgreznil v trave;
s seboj potegne vsakogar, ki bo navzoã.

Slavin kljub temu hrabro steãe proti gradu,
a je prepozen: Mokoš Petka že je zapahnila vrata.
Iza njih se sliši le še upajoãi jok ugrabljenih otrok.
Grad hitro tone; le še od pasu navzgor Slavin štrli iz blata.

Med pogrezanjem nosnice mu polni vedno huje smolnat smrad.
Slavin spozna, da Črnobog v gošãavi trsa ga speljal je na led!
Tedaj pa v blatnih tleh rešitve pot zasije: povsod, kjer kaplje
ovnove krvi iz bučke so popadale na tla, ga vabi spet nazaj svetleãa sled!

Slavin se brž otrese blatnega objema
in po slédi v upanju oddirja proã:
na pot je vendar šel, da izpolnil bi urok!
Vãasih paã skrivnostnim bitjem priznati treba je premoã.

KRIŽPOTJE

Sledeã po tleh žareãim iskram iz ovnove krvi
v nevihtni noãi na križpotje je prispel pastir.
Prav v sredini stikanja poti ugleda jamo.
Ob njej Pogrebce prepozna in v njih oãeh nemir.

Slavin takoj opazi, da pokojni je Mrtvãk,
zakaj obred sicèr bi bil povsem drugaãen.
Pokojnik ta oãitno umrl je nasilne smrti
ali pa se znesel je nadsé, mordã zmeden, mordã laãen...

Obred Slavin je, tujec, zmotil
prav tedaj, ko žaro v jamo so spustili!

Če pa zato grobarji še žare
na glavó pravočasno niso obrnili,

da iz pepela bi Mrtvaka duša ne ušla,
lahko bi nepozornim pobegnila!
Potem nemirna bi v prihodnjih dneh
se vračala nazaj domov in jih strašila!

Prestrašeno zato so jamo hitro zakopali
in očistili stopinje naokrog, daleč kak lučaj:
če duša še je v žari ujeta, a nekoč pobegne,
v prepletu neshojenih poti domov ne najde več nazaj.

KO JO UGLEDA

Nevihtno noč zamenja vedro jutro,
grmenje bučno nežnih ptic žvrget
in bliskov lesk - bleščeči žarek sonca.
Srce vzdrhti Slavinu, ko se ustavi mu pogled

na jezeru pod njim, ki je prav tako, kot ga
v pesek je pred dnevi s palico zarisal *Čarodej!*
Ko ob hiši vidi še cvetočo lečo in črni čoln drevak,
spozna, da je prišel na kraj, kjer Njej

in Njemu se izpólniti bi moral urok bogov.
Zato nestrpno išče mu oko še Njo, devico,
da videl bi, kako njegovo hrepenenje je ustvarilo
podobo kaj drugače, kot če bi že prej poznal resnico.

Tedaj postava vitka iz hiše pridrsi ponosno,
z lasmi rdečega viharja in vranje črnimi očmi.
Ko jo ugleda, ve. Telo vzplamti. Podobo tako
v svojem srcu nosil je Slavin že nekaj zadnjih dni.

OB PRAVEM ČASU

K Izbranki je prišel prav v tistem času,
ko njen je Oče izgubljeni začel življensko moč.
V pomoč ga Stari je radevoljno vzel pod isto streho.
Slavinu so bogovi še enkrat priskočili na pomoč.

SKUPAJ

Jutra stapljala so se z nočjo vsak dan hitreje,
tako mu z Jantarino čas mineval je sladkó.
Ko to spozna, se spomni spet prerokbe.
Mar sluti, da k njej Slavin prišel je le zato,

da z ljubeznijo izpolnil bi bogov pravico?
Dolžnosti sveti žrtvovati bi se težko mu ne bilo,
tako je mislil prej. A zdaj, ko Jantarino ljubil
z vsakim dnem je bolj močno,

ne mogel si zamisliti samotnega je jutra,
ko le s spomini sam bo ostal za Njo!
Zato se strahoma budil je v vsak nov dan,
ne vedoč, kje pogubljena bo in ne kako.

*

Jantarini dražil je srce Slavin
od prvega trenutka, ko se pojavil
je pred Njo. Bil je močan, visok,
z jezikom bister, a včasih, ko dišavil

je s kadihom bele breze hišo,
da Húdo ne bi v njo zašlo,
v očeh njegovih je odsev zaznala
Smrti, ki vsakič se zazrla je vabeče v njo.

Če ga vprašala je za amulet,
ki ga ob bučki krvni nosil je v takih dneh
še bolj zavzeto, je le s priprošnjami besed
usodi odsotno z lica izginil mu nasmeh.

*

Bistre misli mu vsàk dan bolj kalí podoba njena,
če je sam. In vse bolj pogosti so dotiki nežni
Nje, ko mimo njega smukne v drugo sobo,
vse daljši so pogledi ujeti, ne več bežni.

S spuščeni lasmi je včasih divja
in ga draži, kot neukrotljiv vihar.
A drugič spet, s spletenimi v kite,
ji le za umirjenost je mar.

*

Ko petič Luna v polno sveti na Zemljó,
odkar Slavin prišel je mimo vseh ovir do Jantarine,
takrat si prvič izmenjata poljub strasti in si
obljubita ljubezen večno, ki naj nikdar ne mine.

KO BOSTA ENO

Tiste sta noči vznemirjeno zaspala, zleknjena kar pred ognjiščem. Prej
naga nétila sta ogenj zaobljube na zadnjo vzdržno noč še pred Penati!
Zakaj po novem sončnem vzhodu se že lahko okopljeta sprijeta,
saj pred tem, ko bosta Eno, jima Stari je obljubil blagoslov svoj dati.

MÔRA

Sredi noči ob polni luni Slavin zasliši nenavaden šum.
Pograbi nož in smukne izpod toplih kož. V ognjišču le še tli.
Iz sobe, kjer spi Stari, se ponavlja nenavaden zvok!
A še preden steče tja, na mizi plamen v oljenki brez vzroka ugasí.

Ko se oko privadi mu le lunine svetlobe,
se v kamro Starega brž zapodí.
V rokó še stisne amulet in krvno bučko,
saj Slutnja smrti ga nikakor ne spusti.

Tedaj prizor ugleda tam, da kri mu v žilah zledeni:
Stari utrujeno se otepa bitja, ki mu na prsih ždi in pije kri,
nemočno vznak ležeč hlasta za zrakom,
a stvor, podoben muhi in težak kot stot, ga iz objema ne spusti.

Slavin pogumno skoči proti Môri,
a kot peresce v vetru ta pod strop vzleti
in se oprime grče. Medtem, ko srepo gleda dol,
znenada spet v navadno se muho spremeni.

Brez pomisleka Slavin pograbi krvno bučko
in ji izvleče čep. Z nožem svojim pač ne bí
ujeti mogel spretno Môre. Mórda pa, požrešnica,
ne bo se mogla upreti slastni krvi ovna, ko ji zadiši.

In res - takoj, ko sladko kri zavonja,
brezumno v bučko čarno poleti.
Slavin ne čaka, kar takoj ukrepa:
bučo z Môro hitro s čepom zamaši,

ji naveže težak kamen in čez ôkno,
proti luni, z vso močjo jo daleč zavihti.
Vodne iskre skočijo, kjer buča v vodo pade,
zaniha divje, dvakrat, trikrat - potem se končno potopi.

Tedaj šele Slavin utrujeno za hip predahne.
Proti postelji se ozre, kjer Starec z zadnjimi močmi
se že poslavlja od življenja. Slavin pokliče Jantarino,
a je prepozen. Starec pregori, ne da ju pred tem blagoslovi.

TUDI ONA (MORA Z NJIM)

Kadàr umfje gospodar, tako je tu navada,
še kdo njegovih móra z dušo ga pospremiti v Nav.
Ker Stari brez žené in lahkoživk, brez sužnjev,
a z devično hčero je živel, izbor le eden, lahek je ostal.

Jantarina brez strahu, pogumno, sprejme to dolžnost.
Čeprav srce, kipeče od strasti nikoli doživete,
ji razbijalo je v prsih ob pomisli na Slavina,
z umirjenim obrazom in z lasmi, v ukročene kite spete,

v hiši se pripravljala je na preràn odhod.
Slavin je zmeden: ne pomaga več mu niti amulet,
da bi dojel urok o tem, kako da ljubil se bo z Njo, Devico,
urok, ki mu ga zaupal je *veščij* takrat, na svét

večer. Kako se z njo bo ljubil zdaj, če mu vzeli bodo
Jantarino? Je mar mogoče, da izpolnil ni pričakovanj
bogov? Je mar v preveč nestrpni misli na urok
zapravil za vselèj ljubezen svojih sanj?

Jantarino še pospremil bo na zadnjo pot,
saj dókler le je možno, še bi rad bil z njo.
Potem, ko ona umre, bo kot bi umrl sam -
srce njegovo se pogrezne v večno mu temò.

SEŽIG

Dan ni za nikomer žaloval:
prelepo sončno jutro sredi barja, brez meglic,
povsod le mir, brez vetra, ki bi grmado razplamtel.
Le nekje v daljavi predirljivi kriki vodnih ptic...

Iz suhих vej in iglic brina podložni steber
narejen je bil že prejšnji dan
in nanj postavljen čoln drevak, da pravočasno osušen
lahko prepeljal v ognju bo pokojnika na Drugo stran.

Slavin in Jantarina pa sta držala za roké
pod zvezdnim nebom se vso zadnjo skupno noč.
Brez besed ljubezen sta si potrdila večno,
čepprav usoda neizprosna ju gnala je narazen, proč.

Ko bil je čas, sta vstala in odšla do čolna.
Tam se sprevod ljudi spoštljivo je poklonil Jantarini, ki ujeta
med ljubezen neizpito in usodo v zapoznelem jutru blagoslova
dolžnost vendâr pogumno izbere neoddane hčere do očeta.

Nesrečnica, še lepša kot kdaj prej, stopi do grmade
in se povzpne na čoln. Tam sleče si tančico
in le v rdečo dolgo grivo odeta počaka na *vedúna*.
Ta grenkih ji zelišč namešal v sladko je medico

da lažje bo prestala smrtno bol,
ko vrv okrog vratu ji bo ukradla zadnji dih.
Počasi pije, da čim dlje bistra čuti še lahko pogled Slavina. Potem
le drobna solza ji spolzi, ko v blodenj svet izgine. Prej stežka zadržan in tih,

zdaj z divjim krikom srčne bolečine Slavin oddirja v gozd.
Ne zmogel zdaj bi več poguma, da gledal bi nje smrt,
ko Stara Baba, Angel smrti, ji bo zategnila vrv
in ji preluknjala srce. Potem jo položila bo, odeto v prt,

na vzglavje v čoln, ob ranjkega očeta,
da skupaj z vsemi njenimi stvarmi
v pepela prah se spremenita,
duša Nje pa v novem jutru se v dobro Vilo preleví.

HOSTNIK, GOZDNI MOŽ

Sedem dolgih dni Slavin je taval izgubljen po barju in ob njem
v gozdu, brez volje, zanemarjen in jezen sam na sé,
da brez boja pustil Jantarino je nemočno tam umreti.
Zakaj ne ve, če kdaj bo mogel pozabiti bolečino, ki srcé

razjeda mu te dni. Čeprav Nje ni, je z njim povsod:
v medeni krošnji, sveži rosi, še v kragulju ždi,
v metulju belem, vitki srni-
povsod je Ona in po njej diši.

A vendar níkdar več prijeti
ne bo je mogel za rokó,
in nikoli več ljubiti usten,
ko bi odzvale se strasnó.

Zato ne mislil več ni na Zveri v nočeh,
ko si pod drevjem iskal je ležišče,
ranljiv postopal je, brez nje venél
in le še čakal, da ga Smrt poišče.

In takega prestreže Hostnik, Gozdni mož,
spoznàn z vsem, kar v gozdu se godí.
Zato že ve za Njeno smrt in ve za njega bolečino.
A ve še več-kako Slavin si Jantarino nazaj spet pridobi!

Ker Hostnik je dobróten mož,
voljàn pomagat vsakomur,
Slavinu sklene razodeti
del skrivnostnih Krèsnih ur.

Gozdni mož zato omeni Vilo z ognjenimi lasmi,
ki v noči Sončnega obrata bo, kot Nova Vila,
sprejemni morala prestati Krst ob bregu reke,
kjer, v vrtincih, razigrane Vile rade si hladijo krila.

Slavin pomisli na *Bajalnika* besede o devici,
pa še o tem, da dvakrat bi lahko dosegel dušni mir!
Spozna takoj, da Hostnik mu prišel je v pomoč,
da zopet najde srečo in Njo kot nje izvir.

V ponovnem upu žejno pije Hostnika besede,
ki ga privedejo morda lahko do Nje!
Zato pozorno si zapomni navodila,
ki Gozdni mož skrivnostno jih pove.

KRESNA NOČ

V Kresni noči, v času sončnega obrata,
tako, kot je naročil Gozdni mož,
Slavin se odpravil najprej je do jase,
kjer praprot skriva tisoč snežnobelih rož.

Med njimi utrgati je moral dve edini,
katerih cvet še ni bil odprt.
Z njima naj bi si pomagal,
če Vile bi hotele ga zvabiti v smrt.

Dolgo iskal je pod praprotno preprogo,
dokler ni našel sramežljivih cvetk.
Kar v roki obdrži ju, čeprav še vedno ne vedoč,
kako si z njima bo odrešil vilnih spletk.

Potem do slapa odhiti, kjer naj bi skrit
za gostim grmom ob obali reke čakal ure prave.
Namestí se tam, vznemirjen čaka. Bo res prišla,
ali pa Hostnik le pomeša vsečne sanje rad v tuje glave?

Ne čaka dolgo še, ko izpod slapa
v veselem smehu mladenke privrše.
V svetlobi zvezd in luninega ščipa
se v vodnih kapljic iskrah na rob reke namesté.

Prosojna koža in krila za hrbtòm
pa tanke, kozje noge, ki kazíjo ženstven stas
in dolga, neukrotljiva griva, ki prekriva jim obraz-
to Slavin ugleda, a le pogled na eno mu ustavi čas,

saj v mladenki rdečelasi,
Jantarino prepozna Slavin.
Vročica mu obraz ožári in telo,
ko mu oživi prelep spomin.

A zakaj bridkósti v srcu njenem ne zazna?
Kaj še za smehom vedrim skriva žalosten spomin?
Ali pač, kot Vila z Barja, kot duša umrlega dekleta
s predrtim srcem, je zdaj oropana ljubezenskih skomin?

Iz sanjarjenja ga zdrami čudovita pesem,
ko Vile razčesavat si začnó lase.
Nje zvok ga neustavljivo vabi v reko,
v predel z vrtinci, kàmor nihče ne sme.

Z dlanmi pokrije ušesa, a zaman-
zvok pesmi še močneje odmeva v njem.
Medtem nevidna sila še naprej ga vleče proti reki,
kjer pogubni ga vrtinec nezadržno vabi v svoj objem.

Tedaj začuti v roki nežna popka bela
in nagonsko si ju v vsako da uho.
Ko to stori, objame ga tišina
in telo ne vleče več ga v vodó.

Vile pa še kar si mirno češejo lase,
čeprav pri njih, v tišini, je nenadoma obstal.
Zavé tedaj Slavin se Hostnika zvijače:
med praprot ga poslal je pravzaprav

zato, da praprotno bi seme nevedé zajel,
saj le tako v obratu sonca bi v čarobni Kresni nôči
za vsakogar postal neviden, a le do pol nočí!
Ker se mudi, do rdečelase Vile skoči,

izdre svoj nož in ji odreže krila, kot
Hostnik mu je svetoval. Prestrašeno se Vile razbežé,
ker ga ne uzró, ki je Svobodo Vil ukradel Jantarini.
Le Ona v bolečini hrbtne rane se tiho zvija in, ležé

na tleh pred njim spet ženski stas dobiva,
brez kozjih nog, brez kril in spet z rdečico zdravo
na obrazu, prav tako, kot jo nekoč že ljubil je Slavin.
Ko bolečina hrbta popusti, omotična privzdigne glavo...

*

...in pred seboj zagleda ljubega Slavina, saj v tistem
hipu, že čez pol noči, moč praprotnega zrna popusti!
Objem ponovne sreče od bogov Slavinu dar je za njegov pogum,
tako velí prerokba! Zdaj ve, da Jantarine nikoli več ne izgubi!

KONEC